

Edukacja europejska

w nowej podstawie programowej

S sieć
C organizacji
S społecznych
dla edukacji

Uzasadnienie i cele edukacji europejskiej

Edukacja europejska to obecność Europy i europejskich wartości w codziennym życiu szkoły oraz w treściach nauczania wykorzystywanych do kształtowania kompetencji osób uczących się.

Edukacja europejska przygotowuje młodych ludzi do aktywnego udziału w budowaniu wspólnoty europejskiej razem z rówieśnikami z innych krajów, w oparciu o wspólne wartości, takie jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, państwo prawa, poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, równość, solidarność, tolerancja, niedyskryminacja, pluralizm, sprawiedliwość. Rozwija zainteresowanie sprawami europejskimi, ułatwia kształtowanie krytycznego myślenia na temat zachodzących w Europie procesów społecznych, kulturowych i politycznych oraz jest miejscem dyskusji o wyzwaniach wspólnych dla naszego kontynentu i możliwych rozwiązaniach.

Umożliwia osobom młodym ludziom doświadczanie Europy, pomaga w odkrywaniu tożsamości europejskiej, budowaniu identyfikacji ze wspólnotą europejską. Ułatwia poznawanie własnych praw jako obywateli Unii Europejskiej oraz możliwości edukacyjnych, zawodowych i życiowych, jakie daje młodym ludziom członkostwo Polski w UE. Wyposaża w wiedzę potrzebną do tego procesu, m.in. o integracji europejskiej, europejskiej różnorodności, o zasadach funkcjonowania UE i jej wpływie na codzienne życie obywateli i obywateli. Edukacja europejska buduje odporność i siłę

naszych społeczeństw w odpowiedzi na największe wyzwanie, jakie przed nami stoi: obronę demokracji, rządów prawa i wartości europejskich w obliczu zagrożeń kryzysowych i wojennych.

Szkolna codzienność daje możliwość doświadczania wartości europejskich w praktyce – np. poprzez demokratyczny samorząd uczniowski, respektowanie praw osób uczących się, rozwiązywanie problemów poprzez dialog i szukanie konsensusu, wsparcie wolontariatu i aktywności społecznej. Wymiany uczniowskie i współpraca ze szkołami z innych krajów europejskich jako szkolny standard zwiększą gotowość młodych ludzi do życia w wielokulturowych społecznościach i ułatwią korzystanie ze swobody przemieszczania się po Europie jako wspólnej przestrzeni i wspólnym rynku – jednym z osiągnięć integracji europejskiej.

Cele ogólne

1. Zainteresowanie młodych ludzi tematami europejskimi, rozwinięcie krytycznego myślenia wokół zachodzących w Europie procesów społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych oraz umiejętności ich samodzielnej oceny i wyrażenia swojego zdania.
2. Przygotowanie młodych ludzi do aktywnego udziału w budowaniu wspólnoty europejskiej razem z rówieśnikami z innych krajów europejskich.
3. Rozumienie procesów integracyjnych w Europie, zasad i obszarów działania Unii Europejskiej, wpływu UE na codzienne życie oraz kluczowych wyzwań stojących dziś przed UE, umiejętność ich samodzielnej oceny i wyrażenie swojego zdania.
4. Rozumienie znaczenia oraz podzielenie wartości europejskich, w tym poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawa, poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, równości, solidarności, tolerancji, niedyskryminacji, sprawiedliwości, pluralizmu.
5. Wyształcenie umiejętności korzystania z praw obywateli UE i możliwości edukacyjnych, zawodowych i życiowych wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Lista siedmiu kompetencji została zamieszczona w materiale „Propozycje i rekomendacje do profilu absolwenta_tki, kompetencji uniwersalnych oraz modelu nowej podstawy programowej”.

- **K1: SAMODZIELNE MYŚLENIE (w tym myślenie krytyczne)**
- **K2: ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW (w tym kreatywność)**
- **K3: KOMUNIKOWANIE SIĘ (w tym tworzenie przekazów)**
- **K4: WSPÓŁDZIAŁANIE (w tym liderowanie)**
- **K5: ANGAŻOWANIE SIĘ I SPRAWCZOŚĆ (zbiorowa i indywidualna)**
- **K6: UCZENIE SIĘ I ZARZĄDZANIE SOBĄ (własnym rozwojem)**
- **K7: EMPATIA I TROSKA (w tym działanie na rzecz innych)**

 <https://sosdlaedukacji.pl/profil-i-podstawa/>

Działy i zagadnienia wiodące

D1

Nasze wartości:

Czym są wartości europejskie, takie jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, państwo prawa, poszanowanie praw człowieka, solidarność, tolerancja itd.; jak te wartości są chronione w codziennym życiu.

D2

Europejska jedność i różnorodność:

Różnorodność krajów europejskich – kulturowa, polityczna, społeczna; integracja w Europie – przyczyny i efekty integracji, zasady i obszary działania UE, dalsze rozszerzanie UE.

D3

Europa i Ja:

Moja tożsamość, jak Unia Europejska wpływa na codzienne życie, jak ja mogę wpływać na Unię Europejską, prawa obywatela_lki UE.

D4

Historia i przyszłość Europy:

Wyzwania stojące przed UE i Europą, w tym zmiany klimatyczne, migracje, bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne, wojna w Ukrainie i wojna hybrydowa, gospodarcza rywalizacja z Chinami i Stanami Zjednoczonymi, zielona gospodarka i jej wyzwania, populizm i nacjonalizm, polaryzacja społeczna, związki między wydarzeniami historycznymi a sytuacją społeczno-polityczną w Europie, rola Polski w procesach integracyjnych.

Przykłady wymagań szczegółowych i odpowiadające im kompetencje przekrojowe

Kompetencje przekrojowe	Zagadnienia wiodące	Przykłady wymagań szczegółowych
1 K1: Samodzielne myślenie	D2: Europejska jedność i różnorodność D3: Europa i Ja D4: Historia i przyszłość Europy	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje związki między wydarzeniami historycznymi a bieżącą sytuacją społeczno-polityczną w Europie. • Wskazuje, jak Unia Europejska wpływa na codzienne życie. • Bada potencjał ekonomiczny, demograficzny i polityczny poszczególnych państw europejskich oraz Unii Europejskiej na arenie międzynarodowej w porównaniu do innych państw i globalnych graczy i wyciąga wnioski.
2 K2: Rozwiązywanie problemów	D2: Europejska jedność i różnorodność D4: Historia i przyszłość Europy	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostuje aktualne wyzwania w Europie i poszukuje dla nich adekwatnych rozwiązań. • Zestawia korzyści współpracy między państwami europejskimi z towarzyszącymi jej trudnościami i wyciąga wnioski. • Analizuje działania UE w odpowiedzi na wybrane kryzysy, np. kryzys migracyjny, ekonomiczny, klimatyczny, ekologiczny, agresja Rosji na Ukrainę, wojna hybrydowa przeciw krajom Zachodu i ocenia ich adekwatność i skuteczność.
3 K3: Komunikowanie się	D2: Europejska jedność i różnorodność D3: Europa i Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikuje się w innych językach europejskich także podczas wymian edukacyjnych w innych krajach europejskich. • Przedstawia swoją opinię na temat relacji między tożsamością lokalną, narodową i europejską i argumentuje swoje stanowisko. • Prezentuje dylematy i wyzwania związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej i formułuje swoje zdanie na ich temat.

4	K4: Współdziałanie	D1: Nasze wartości D3: Europa i Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Działając w zespole, przeprowadza analizę organizacji i przestrzeni szkoły pod względem obecności w niej europejskich wartości oraz przygotowuje propozycje zmian, jeśli nie są one realizowane. • Organizuje w zespole kampanię edukacyjną dla społeczności lokalnej na temat wpływu UE na codzienne życie.
5	K5: Angażowanie się i sprawczość	D1: Nasze wartości D3: Europa i Ja D4: Historia i przyszłość Europy	<ul style="list-style-type: none"> • Realizuje – indywidualnie lub zespołowo – wybrane propozycje, jak zwiększyć obecność wartości europejskich w przestrzeni i organizacji szkoły. • Zakłada Klub Europejski lub uczestniczy w jego pracach i włącza do rozmowy o Europie społeczność szkolną. • Reaguje, gdy wynikające z wartości europejskich prawa ucznia są łamane.
6	K6: Uczenie się i zarządzanie sobą	D3: Europa i Ja	<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera interesujący ją/jego aspekt obywatelstwa UE i pogłębia wiedzę na jego temat. • Wskazuje wiarygodne źródła informacji na tematy europejskie, w tym o Unii Europejskiej, i wykorzystuje je do samodzielnego poszerzania wiedzy.
7	K7: Empatia i szacunek	D1: Nasze wartości D2: Europejska jedność i różnorodność D4: Historia i przyszłość Europy	<ul style="list-style-type: none"> • Jest wrażliwy/wrażliwa na różnorodność kulturową. • Utrzymuje kontakt z rówieśnikami z innych krajów i zawiązuje relacje. • Poznaje i szanuje różne zdania na temat kierunku rozwoju współpracy w Europie i sposobu rozwiązywania wspólnych europejskich problemów.

Przykłady powiązań międzyprzedmiotowych

Przedmiot	Przykładowe działanie	Kompetencje przekrojowe	Dział
Edukacja przedszkolna	Osoby uczące się biorą udział w tygodniach kultur różnych krajów europejskich w przedszkolu (muzyka, jedzenie, symbole, stroje itd.).	K7: Empatia i troska	D2: Europejska jedność i różnorodność
Edukacja wczesnoszkolna	Osoby uczące się przygotowują scenki sytuacyjne uczące reakcji na łamanie praw dziecka.	K1: Samodzielne myślenie K6: Uczenie się i zarządzanie sobą	D1: Nasze wartości
Język ojczysty	Podczas omawiania książki „Rok 1984” G. Orwella osoby uczące się przygotowują katalog ważnych dla nich wartości i zestawiają go z wartościami zapisanymi w art. 2 TUE i preambule polskiej konstytucji.	K1: Samodzielne myślenie K6: Uczenie się i zarządzanie sobą	D1: Nasze wartości
	Osoby uczące się piszą petycję o możliwość goszczenia wolontariuszy Europejskiego Korpusu Solidarności u siebie w szkole.	K3: Komunikowanie się K5: Angażowanie się i sprawczość	D1: Nasze wartości D3: Europa i Ja
	Osoby uczące się analizują etymologię słów związanych z integracją europejską, takich jak „pokój”, „bezpieczeństwo”, „wspólnota”, „Europa” itd. oraz dyskutują o tym jak oni/one rozumieją te słowa.	K3: Komunikowanie się	D1: Nasze wartości D4: Historia i przyszłość Europy

	Osoby uczące się przygotowują przemówienie jakie mogliby wygłosić odbierając w imieniu Unii Europejskiej Pokojową Nagrodę Nobla, dyskutują o roli UE w zachowaniu pokoju i zapewniania bezpieczeństwa w Europie.	K3: Komunikowanie się	D1: Nasze wartości D4: Historia i przyszłość Europy
Języki obce	Osoby uczące się przygotowują zaproszenie dla wolontariusza_szki Europejskiego Korpusu Solidarności z innego europejskiego kraju, aby odwiedził_a szkołę podczas szkolnego dnia językowego.	K3: Komunikowanie się K5: Angażowanie się i sprawczość	D2: Europejska jedność i różnorodność D3: Europa i ja
	Osoby uczące się tworzą materiał graficzny z wykorzystaniem mapy Europy ukazujący różnorodność językową w Europie.	K3: Komunikowanie się K7: Empatia i szacunek	D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się poznają neutralne i inkluzywne formy języka obcego (np. feminatywy; zaimki) i porównują je z odpowiednikami w j. polskim.	K7: Empatia i szacunek	D1: Nasze wartości
Matematyka	Osoby uczące się porównują ceny produktów w różnych walutach obowiązujących w krajach europejskich i dokonują przeliczeń walutowych.	K1: Samodzielne myślenie K2: Rozwiązywanie problemów	D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się przeprowadzają sondę w szkole na temat rozszerzania Unii Europejskiej, zbierają, zestawiają i analizują wyniki.	K3: Komunikowanie się K4: Współdziałanie K5: Angażowanie się i sprawczość	D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się obliczają średnią, medianę, dominantę na podstawie danych Eurostatu dot. poziomu wynagrodzeń w różnych krajach UE.	K1: Samodzielne myślenie K2: Rozwiązywanie problemów	D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się poznają wybitne europejskie postaci ze świata matematyki i w wybrany sposób prezentują ich dokonania.	K1: Samodzielne myślenie K6: Uczenie się i zarządzanie sobą K7: Empatia i szacunek	D4: Historia i przyszłość Europy
Nauki przyrodnicze	Osoby uczące się analizują pochodzenie smogu i tworzą materiał graficzny lub multimedialny z przykładami, jak UE i państwa członkowskie walczą ze smogiem.	K2: Rozwiązywanie problemów	D2: Europejska jedność i różnorodność D4: Historia i przyszłość Europy

	Na podstawie analizy map świata pokazujących dane o poszczególnych krajach UE, w tym np. PKB, liczbę ludności, ustroje polityczne, osoby uczące się dyskutują o sytuacji i znaczeniu poszczególnych krajów europejskich w Europie oraz o pozycji UE w świecie.	K1: Samodzielne myślenie K3: Komunikowanie się	D2: Europejska jedność i różnorodność D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się szukają odpowiedzi na pytanie „Gdzie jest Europa?”, rozpoczynając poszukiwania od wymiaru geograficznego – szukają granic geograficznych Europy, wyszukują terytoria zamorskie krajów europejskich, sprawdzają, które kraje należą do UE, a które nie, na tej podstawie dyskutują, czym jest Europa i co oznaczają niejednoznaczności geograficzne.	K1: Samodzielne myślenie K2: Rozwiązywanie problemów K3: Komunikowanie się	D2: Europejska jedność i różnorodność D3: Europa i Ja
	Osoby uczące się wspólnie przygotowują plan podróży po Europie i prezentują wybrane miejsca.	K3: Komunikowanie się K4: Współdziałanie	D2: Europejska jedność i różnorodność D3: Europa i Ja
Nauki społeczne	Osoby uczące się uczestniczą w klasowej/szkolnej debacie o tym w jakiej Europie chcą żyć za 20 lat, co dla młodych ludzi jest ważne. Podsumowanie debaty wysyłają do wybranych	K1: Samodzielne myślenie K3: Komunikowanie się	D3: Europa i Ja D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się robią analizę przypadku wybranego wyzwania w Europie i działania UE w odpowiedzi na to wyzwanie, oceniają skuteczność i adekwatność działań.	K1: Samodzielne myślenie	D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się wyszukują informacje o wybranych przez siebie ruchach społecznych w Europie w drugiej połowie XX wieku, szukają podobieństw i różnic ze współczesnymi ruchami społecznymi.	K1: Samodzielne myślenie K6: Uczenie się i zarządzanie sobą	D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się poznają historię miast partnerskich swojej miejscowości lub w swoim regionie; jeśli dane miasto nie jest w partnerstwie z innym miastem w Europie – proponują lokalnym władzom rozpoczęcie procesu zawiązania współpracy, a następnie wspierają ją poprzez podejmowanie wspólnych działań z wybranymi placówkami edukacyjnymi w mieście partnerskim.	K4: Współdziałanie K5: Angażowanie się i sprawczość	D3: Europa i Ja
Informatyka i technika	Osoby uczące się zespołowo przygotowują materiał graficzny/audiowizualny na temat obywatelstwa UE.	K3: Komunikowanie się K4: Współdziałanie	D3: Europa i ja

	Osoby uczące się przygotowują tygodniowy przegląd najistotniejszych wydarzeń w UE z punktu widzenia młodych osób, dokonując przy tym krytycznej analizy źródeł, dzielą się wynikami ze społecznością szkolną (à la szkolny newsletter), śledzą aktualności przedstawiane w formie newslettera.	K4: Współdziałanie	D3: Europa i ja
	Osoby uczące się poznają narzędzia graficzne, do programowania, edycji tekstu itp. wykorzystujące sztuczną inteligencję i analizują, w jaki sposób UE zapewnia ochronę przed ryzykami stawianymi przez AI.	K2: Rozwiązywanie problemów	D1: Nasze wartości D3: Europa i ja
	Osoby uczące się poznają technologię deepfake na przykładach deepfake'ów stworzonych z wykorzystaniem wizerunków osób zaangażowanych w politykę unijną i dyskutują na temat zagrożeń i strategii obronnych przed takimi manipulacjami.	K1: Samodzielne myślenie K2: Rozwiązywanie problemów	D1: Nasze wartości D4: Historia i przyszłość Europy
Przedmioty artystyczne	Osoby uczące się wyszukują informacje o twórczości artystów z różnych krajów europejskich w dowolnej dziedzinie sztuki i ich wkładzie w rozwój kultury, w wybranej przez siebie formie prezentują wybraną postać klasie.	K3: Komunikowanie się K6: Uczenie się i zarządzanie sobą	D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się słuchają IX symfonii Beethovena "Ody do Radości" i zastanawiają się, dlaczego melodia ta jest hymnem Rady Europy oraz UE oraz jakie były przyczyny integracji w Europie.	K1: Samodzielne myślenie	D1: Nasze wartości D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się przygotowują dekorację szkoły na Dzień Europy.	K4: Współdziałanie K5: Angażowanie się i sprawczość	D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się tworzą europejski klub filmowy lub w nim uczestniczą, na podstawie filmów ważnych dla historii kina dyskutują o procesach historycznych i współczesnych wyzwaniach.	K1: Samodzielne myślenie K3: Komunikowanie się K4: Współdziałanie	D4: Historia i przyszłość Europy
Edukacja fizyczna, zdrowotna	Osoby uczące się tworzą przykładowy zdrowy jadłospis, wybierając zdrowe produkty, korzystają z informacji na etykietach (informacje o składzie produktów na etykietach wynikają z ochrony konsumentów w UE).	K1: Samodzielne myślenie K2: Rozwiązywanie problemów	D3: Europa i Ja

	Z okazji Dnia Europy osoby uczące się organizują europejski turniej sportowy w wybranej dziedzinie sportów drużynowych lub biorą w nim udział, wcielają się w reprezentacje różnych europejskich krajów.	K4: Współdziałanie K7: Empatia i szacunek	D1: Nasze wartości D2: Europejska jedność i różnorodność
	Przed wyjazdem na wymianę uczniowską do innego kraju UE osoby uczące się ze wsparciem opiekunów składają wniosek online lub w placówce NFZ o wydanie karty EKUZ i poznają zasady jej działania.	K3: Komunikowanie się K5: Angażowanie się i sprawczość	D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się poznają model działania platform społecznościowych takich jak TikTok, dyskutują na temat wpływu SM na zdrowie psychiczne młodych osób i na podstawie przepisów aktu o usługach cyfrowych analizują, jakie są najlepsze formy ochrony małoletnich przed zagrożeniami płynącymi z social mediów.	K6: Uczenie się i zarządzanie sobą	D3: Europa i Ja
Zajęcia wychowawcze, etyka, religia	Osoby uczące się w dowolny sposób prezentują sylwetki wybranych przez siebie laureatów nagrody im. Sacharowa, dyskutują o działalności tych osób.	K3: Komunikowanie się K6: Uczenie się i zarządzanie sobą K7: Empatia i szacunek	D1: Nasze wartości D4: Historia i przyszłość Europy
	Osoby uczące się prowadzą ogólnoszkolny kalendarz świąt różnych religii wyznawanych na terenie Europy i organizują tematyczne wydarzenia/przygotowują materiały graficzne związane z tymi świętami.	K1: Samodzielne myślenie K4: Współdziałanie K7: Empatia i szacunek	D1: Nasze wartości D2: Europejska jedność i różnorodność
	Osoby uczące się dyskutują o bezpieczeństwie w sieci, poznają formy ochrony przetwarzania danych osobowych w Internecie wprowadzone przez normy unijne i analizują swoją własną aktywność w sieci.	K1: Samodzielne myślenie	D3: Europa i Ja
Zajęcia i projekty interdyscyplinarne, edukacja zjawiskowa	Osoby uczące się działając w zespole, przeprowadzają analizę organizacji i przestrzeni szkoły pod względem obecności w niej europejskich wartości, przygotowują propozycje zmian i wdrażają je w życie.	K2: Rozwiązywanie problemów K4: Współdziałanie K5: Angażowanie się i sprawczość	D1: Nasze wartości

<p>Osoby uczące się, pracując w zespole, organizują kampanię edukacyjną dla społeczności lokalnej na temat wpływu UE na codzienne życie.</p>	<p>K3: Komunikowanie K4: Współdziałanie K5: Angażowanie się i sprawczość</p>	<p>D2: Europa i ja</p>
<p>Osoby uczące się biorą udział w wymianie uczniowskiej w innym kraju europejskim oraz goszczą u siebie rówieśników z innych krajów.</p>	<p>K3: Komunikowanie K5: Angażowanie się i sprawczość</p>	<p>D2: Europa i ja</p>
<p>Osoby uczące się zakładają Klub Europejski lub uczestniczą w jego pracach i włączają do rozmowy o Europie społeczność szkolną.</p>	<p>K4: Współdziałanie K5: Angażowanie się i sprawczość</p>	<p>D2: Europa i ja</p>
<p>Osoby uczące się analizują projekty laureatów Młodzieżowej Nagrody im. Karola Wielkiego i tworzą model projektu społecznego, który mogą potencjalnie wdrożyć w swoim lokalnym środowisku.</p>	<p>K1: Samodzielne myślenie K5: Angażowanie się i sprawczość</p>	<p>D4: Historia i przyszłość Europy</p>

Rekomendowane sposoby pracy

Integracja europejska dotyczy wielu obszarów naszego życia, tak samo treści związane z edukacją europejską dotyczą wielu obszarów tematycznych, zalecane jest więc podejście interdyscyplinarne, międzyprzedmiotowe. Edukacja europejska to nie tylko treści – europejskie wartości powinny być obecne w sposobie organizacji i pracy szkoły, np. trójka klasowa czy samorząd szkolny powinny być wybierane i działać w sposób demokratyczny, prawa uczniowskie powinny być respektowane, problemy rozwiązywane poprzez dialog i szukanie konsensusu itd. Metody i formy pracy powinny wspierać kształtowanie kompetencji uniwersalnych oraz reprezentować wartości europejskie, do zalecanych należą m.in.:

- praca w grupie,
- debaty, dyskusje,
- projekty edukacyjne, jak np. kluby europejskie, symulacje prac instytucji unijnych, debat w PE,
- działania bazujące na doświadczeniu międzynarodowym i międzykulturowym – międzynarodowe wymiany uczniowskie, współpraca ze szkołami z innych krajów europejskich, wsparcie szkoły przez wolontariuszy Europejskiego Korpusu Solidarności z innych krajów europejskich itd.
- sondy i kampanie edukacyjne/społeczne,
- analiza przypadków i projektowanie rozwiązań,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii,

- grywalizacja,
- analiza i opracowywanie danych,
- praca ze źródłami.

Polecane materiały:

„Dlaczego potrzebujemy edukacji europejskiej i jak powinna wyglądać”, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, 2024,

▶ <https://schuman.pl/strona-glowna/dlaczego-potrzebujemy-edukacji-europejskiej-i-jak-powinna-wygladac/>

„Podręcznik edukacji europejskiej”, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, 2022,

▶ <https://schuman.pl/wp-content/uploads/2022/05/Podrecznik-Edukacji-Europejskiej-Fundacja-Schumana-2022.pdf>

Materiał dodatkowy SOS dla Edukacji (2022)

▶ <https://sosdlaedukacji.pl/en/edukacja-europejska-doswiadczenie-europejskiej-tozsamosci-i-wspolnoty/>

Uwagi o ocenianiu

Sugerowanym modelem oceniania jest **ocenianie kształtujące** (ang. formative assessment).

W ramach programu „Szkoła ucząca się” zaproponowano 5 strategii bazowych dla oceniania kształtującego (OK):

1. Określanie i wyjaśnianie uczniom **celów uczenia się i kryteriów sukcesu**.
2. Organizowanie w klasie dyskusji, zadawanie pytań i zadań **dających informacje, czy i jak** uczniowie się uczą.
3. Udzielanie uczniom **informacji zwrotnych**, które umożliwiają im widoczny postęp.
4. Tworzenie uczniom przestrzeni do tego, by **korzystali ze swojej wiedzy i umiejętności**.
5. Wspieranie uczniów w stawianiu się **autorami** własnego **procesu uczenia się**.

Podstawą każdego przeprowadzonego zajęcia powinno być przedstawienie osobom uczącym się celów zajęć i wprowadzenie ich do kryteriów sukcesów, tj. odpowiedzi na pytanie: „Po czym poznamy, że osiągnęliśmy cel?”.

Na koniec każdego przeprowadzonego zajęcia osoby uczące się powinny

dokonać autorefleksji i zastanowić się nad własnym procesem uczenia się z wykorzystaniem narzędzi dobranych przez nauczyciela_lkę.

Centrum Edukacji Obywatelskiej proponuje kilka konkretnych pomocy dydaktycznych wspierających realizację ww. celów, m.in.: metodniki, portfolio, kostki metodyczne, pudełko refleksji.

Więcej informacji na ten temat:

 <https://pomagajsieuczyc.ceo.org.pl/tematy/ocenianie-ksztaltujace/pomoce-dydaktyczne/>

Źródło:

 <https://pomagajsieuczyc.ceo.org.pl/>

Zespół autorski

S sieć
OS organizacji
S społecznych
dla edukacji

Iga Kamocka, Polska Fundacja im. Roberta Schumana,
<https://schuman.pl/>

Kinga Bartnicka, Polska Fundacja im. Roberta Schumana,
<https://schuman.pl/>

Część pomysłów na działania pochodzi z publikacji „Podręcznik edukacji europejskiej” Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana przygotowanego przez nauczycieli i nauczycielki oraz osoby pracujące z młodzieżą.

Realizacja wydania:
Agencja Marketing Michał Szymanderski-Pastryk
Skład: Emilia Kassner